

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartási czikkok stb. intézendők.

Nyilvántartási czikkok soronként 10 kr-ért közölhetők.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak terfogatiért 4 krajczár.
Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítanak.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2 szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

A küzdelem előtt.

Az ország közvéleményének figyelme a parlament felé van irányozva, hol nem sokára megkezdődik a harc minden vonalon. Fontos kérdés van szönyegen. Oly intézmény megváltoztatásáról van szó, mely évszázadok hosszú során szívéhez nőtt a nemzetnek, mely azonban úgy, a mint van, a mai körkörösbe immár nem illik bele.

A közigazgatás reformjára vonatkozó törvényjavaslat felett nem sokára megkezdődik a vita a képviselőházban. A pártok már hónapok óta készülődnek a harczra, hogy álláspontjukat érvényre emelhessek. Eddigél

leginkább a sajtó terén folyt a küzdelem, most a parlamentben fognak mérkőzni. Kemény tusa lesz ez, mely ritkítani fogja pártját parlamentünk történetében.

A pártok álláspontja már ismeretes. A szabadelvű-párt úgy általánosságban mint részleteiben elfogadja a javaslatot s kimondta e hó 26-án tartott értekezletén, hogy azt a képviselőházi tárgyaláson pártolni fogja. Akadtak egyesek, kiknek álláspontja ellenkezik a párt álláspontjával. Ezek bejelentették a pártból való kilépésüket. A kilépett képviselők száma kilencz. Ezek azonban csak a közigazgatási reform kérdésében fognak a kormány ellen szavazni s egyik párthoz sem csatlakoznak.

A mi a mérsékelt ellenzékét illeti, ez elvben híve a kinevezési rendszernek s általánosságban elfogadja a javaslatot, de a részletek ellen kifogásai vannak. A mérsékelt ellenzék tehát az általános tárgyalásnál nem fog nehézségeket támasztani. A részleteknél azonban több rendbeli módosításokat igyekszik kieszközölni.

A függetlenségi párt, mely már tavaly megkezdte az akeziót az államosítás ellen, úgy általánosságban mint részleteiben ellene van a javaslatnak s elhatározta, hogy minden megengedhető módot fel fog használni arra nézve, hogy a javaslat törvényté ne váljék, vagyis: „Legyen úgy, mint régen volt.“

Szóval, a mérkőzés nagy lesz; az ellen-

felek erősen felfegyverkezve készülnek a harczra. Hogy melyik lesz a győztes, előre látható. A kormány javaslata — habár némi módosításokkal — keresztül fog menni. Az idő vasfoga megemészti mindent. A régi rendszer korhadt fájának előbb-utóbb ugyis le kellett volna dőlni. S bár fájdalmas a válás, mind hiába: a természet törvényeinek ellentállani nem lehet.

A népiskolai tanítók nyugdíjának rendezésére vonatkozó törvényjavaslat a kultuszminiszteriumban már végleg elkészült. A megajtott számítások igazolják, hogy a tanítók eddig is fizetett járulékai teljesen elegendők arra, hogy az érdekeltek családjaikkal együtt fokozottabb járulék nélkül is ugyanazon nyugdíjkezelvényben részesüljenek mint az ország többi tisztviselői. A törvényjavaslat értelmében a szülők minden iskolát-látogató gyermek után évenként tíz krajczárt fizetnek a tanítói nyugdíjintézet javára; a mennyiben a szülők egy része erre képes nem volna, a hiány a betolyó bírságpénzekből fog pótolatni. A javaslat jelenleg a pénzügyminiszter előtt fekszik, ki most rentabilitási utánszámítást eszközölhet; amennyiben azonban az alap tényleg megvan, alig szenved kétséget, hogy az annyira sürgetett ügy a legrövidebb idő alatt öröndetes megoldást nyer.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház f. hó 25-én rövid ülést tartott, melyen két új törvényjavaslat benyújtása után két helyi érdekű vasut, majd a Duna jobbparti körvasut ügyét tárgyalta le a ház.

Ezután elfogadták a közös hadügyminiszteriumtól népfelkelőink számára kikölesőzött pus-

A „Székelyföld“ tárczája.

A betyárvilágból.

(Népies beszély.)

Barthalis Jánostól.

(Folytatás.)

Igy végződött a rávággyi major elleni támadás, melynek négy ártatlan ember lett az áldozatja; de azért a betyárok által titkos uton értesített fegyveres erő, habár véres áldozatok árán is, elfogta a híres Barna Pistát.

Milyen könnyen szétverhette volna ekkor a betyár-csapat a kelepczébe csalt pandurokat s azok bajtársait De nem tették. Barna Pistának veszni kellett.

Cseri Bandi végrehajtotta boszuját. És egy percig sem gondolt arra, hogy elárult czimborája mennyire tönkre teheti őt és bandáját, ha a vár. megye előtt közléseket teend.

*

A **-es éveik elején vagyunk. A sz. . . . i csillagbörtön meg a d. . . . i vármegye fogháza tömve van különböző nemű és rangú foglyokkal. Megkezdve a leghitványabb kapezabetyáron, föl az aranygyűrűs és aranylánczos dámákig, képviselve van a bűzhödt levegőjű cellájában a környékbeli társadalom minden rétege.

Egy tekintélyes egyén, az élet és halál ura, a kezében összpontosított hatalom jogán vasmarkai-

ba ragadta a megbomlott közbiztonság és rend gyeplőjét s azt igyekszik a rendes kerékvágásába hozni.

Rossz idők járnak most úgy a betyárokról, mint a velők czimboráló emberekre.

Hej, de sok jó hangzású név kerül egy nagy könyvbe s annak a névnek gazdája a börtön zárkái! . . . Az élet és halál ura senkinek sem kegyelmez. Ur vagy szegény mindegy előtte, csak sötét multja legyen.

A büntető Justitia közegei éjjel-nappal együtt vannak és rendíthetetlen buzgalommal derítik fel még az évtizedek előtt megtorlatlanul elkövetett rejtélyes eseteket is.

Némelyik véres esetnek számai messze benyulnak a * es évekre s most jön a zöld asztalok elé a nemezis, hogy vádaskodják az azokat elkövetők ellen.

A vaskezü ember előtt titkok nem maradnak eltemetve, bűnök nem homályosulnak el kemény megtorlás nélkül.

Sz. és D. a halál országának borzalmas tanyái. Két bakó működik a két városban s mégis alig győzik rettentő munkájukat Most kísérnek egy erőteljes dalias betyárt a sz. . . i csillagbörtön egyik cellájára felé. A fal alatt lágy zsongással zagnak a folyam szöke hajjai, míg a fogoly keblében óriási vihar dül. A puszták oroszlána, a véres kalandok hőse nyakig lánczba, nyakig vasba van verve.

Cseri Bandi, a barna betyár, az a szerencsétlen

fogoly. Most nem olyan ijesztő, szerezsenarozu-Halavány, érdekesen halálszínű a volt haramjavezér.

Letekint a várbörtön udvarára s megrázkodik. Négy akasztófa diszeleg ott. Azok a betyárok halotti ágyai. És eszébe jut szabadsága, az az aranyos szabad élet, s szíve elfacsarodik e gondolatnál s a rónák királya keserves zokogásban tör ki.

Czellájában egy ismerős arcz vigyorog feléje. Olyan ismerős, mintha már látta volna valahol- valamikor régen.

Pedig egy évvel ezelőtt találkozott ezzel a kísérteties alakkal.

Igen, a csengelei pusztán látta utoljára, azon napon, mikor a rávággyi majornál olyan galádul cserben hagyta.

— Te vagy itten, Barna Pista, itt a borzalom tanyáján? — szolt az ujonan jött, fogolytársához, hörgő melléből alig bírva kiadni a hangot.

Ez pedig mereven bámul maga elé s egy elkopott betyárnótát dudol magában:

Busan nyihog lovam
A puszták ölén;
Magam itt senyvedek
A börtön mélyében.

És csak azután válaszol leendő szobatársa kérdésére.

— Én vagyok, Bandi. Hát te hogy kerültél ide?

— Ugy, mint te. Elfogtak azok a kutya zsandárok. Hej, csak pandurral lett volna dolgom! Majd elküldöttem volna őket alkotójukhoz. De a zsan-

kák visszaszállításának költségeiről szóló törvényjavaslatot.

Végül a ház három tagjának: Pázmándy Dénes, Izákovics Milán és Szendrey Gerzsonnak mentelmi jogát, kiket becsületsértés miatt panaszoltak be, felfüggesztette a ház.

Érdekes valuta vitát keltett e hó 26-án a verendő új rézkrajczárokról szóló törvényjavaslat, melyet a pénzügyi bizottság nevében Gajári Ödön előadó referált. Helfy Ignác úgy közölte, mint érempolitikai szempontból kifogásolta, míg Horánszky Nándor elfogadta azt, de fölhasználta az alkalmat arra, hogy a valuta rendezésének kérdését behatóan fejtegetse s ezáltal a valuta-vitát előidézze. Horánszkynek kiválóan szakszerű beszéde után Tisza István tartott egy igen sikerült rögtönzött beszédet, melylyel fényesen bebizonyította, hogy mily alaposan ismeri e kérdést. Az egész ház helyeslésétől kísérve fejtegette, hogy mily haszonnal fog járni a valuta rendezése gazdaságunkra, egész gazdaságunk fejlődésére.

Nagyérdékű és nagyfontosságú kijelentéseket tett ezután Wekerle Sándor pénzügyminiszter, a kinek beszédéből megnyugvással tapasztalhatjuk, hogy pénzügyeink oly körültekintő államférfi kezében vannak, a ki egyetlen alkalmat sem szalaszt el, a melylyel közgazdasági gyarapodásunkat előmozdithatja, s kijelentette a pénzügyminiszter, hogy a valutarendezés immár az egész kormány programjának kiegészítő része. A kormány úgy közgazdasági mint politikai indokokból tette azzá. A pénzügyminiszter a valutarendezésre vonatkozólag részletes programot terjesztett a minisztertanács elé, melytől e program alapján fölhatalmazást nyert arra, hogy az osztrák kormányval a kötelező tárgyalásokat megindítsa. A tárgyalások folyamatban vannak s így azokról fölvilágosítást nem adhat. A valuta rendezéséhez szükséges az arany beszerzése és az illetékes faktorok megegyezése; de ha az előbbi a pénzpiac kedvező alakulásával lehető lesz, úgy az utóbbi kétségkívül könnyebben létrejön. A miniszternek reménye van a valutarendezés mielőbbi kedvező megoldására, különösen annál az előzékenységnél fogva, a melyet a legutóbbi időben az osztrák kormány részéről tapasztalhat. A miniszter beszédét az egész ház élénken megéljenezte.

Ezután a Magyarország és Horvátország között 1888-ra megéjtett leszámolást, majd a földmentesítési pótlék ügyét tárgyalta le a ház.

Végül egy interpellációra Bethlen András gr. miniszter kijelentette, hogy nem szándékozik a soroksári holt Duna-ágot elzáratni.

SZEMLE.

Szerbiában még mindig borongós, zavaros viszonyok vannak. A Natália kiutasítása s azzal felmerült utcai harcok emléke lidércnyomásként nehezu a kedélyekre. Ez a szomorú ügy még mindig nincs befejezve. Azt hitték, hogy a Gyája lemondásának visszautasításával az utolsó hullámgyűrű is elsimulnak, de csalódtak. A nép kedélyén meglátszik a keserűség s nem tudják megbocsátani azt a brutálitást, melylyel a kedvenc királynét kiutasítása alkalmával illették. Ehez járulnak a csaknem elviselhetetlen közterhek s az üzleti pangás. A vizsálya a regenség és kormány között még egyre tart s előbb-utóbb újabb kabinet-válságra fog vezetni.

Feltűnő hírt mond egy belgrádi lap, mely ha valóban bizonyul, egy nagyobb zavarnak s talán nyílt kitérésnek veszélyét rejtí méhében. E hír szerint Nikita montenegrói fejedelem két év óta kilátásba helyezett látogatását most már meg fogja tenni Belgrádban.

Mi célja e látogatásnak most, midőn Milán és Natália száműzve s a király még gyermek? Veszélyes kacérkodás ez; mert ne feledjük el, hogy Nikita — bár nincs semmiféle jogcíme a szerb koronára — mégis úgy gerálta magát titokban, mint szerb trónkövetelő s hogy a most uralomra jutott radikális párt mindig dinasztia-ellenes volt. Feltűnő ez a látogatás most, közvetlenül a pétervári látogatás után. Emlékeztetünk arra a feltűnő nyilatkozatra is, melyet a fekete hegyek fejedelme Pétervárott Vuics szerb pénzügyminiszter előtt tett, midőn a szerbeket leczkértető hangon figyelmeztette kötelességeikre. Nem lehetetlen, hogy a különben merész Nikita e látogatásával tüntetőleg akarja magát bemutatni mint jövőbeli szerb király. Valami sötét háttere van ennek a látogatásnak, ha ugyan az egész látogatási hír nem pusztá mese.

Míg Szerbiában ily komorak a közviszonyok, azalatt a sokat zaklatott Bulgária boldogan s egész lelkesedéssel ünnepel. Május 24-én a bolgár apostolok, Cyrill és Method püspökök napját ünnepelték egész Bulgáriában. Mintha elfelejtették volna egészen az utolsó napok izalmait, az orosz ármányt és cselszövényt, a rémes merényletet, melynek a derék Belesov esett áldozatul.

Ez a nap emlékezetes marad Bulgária történetében. A Cyrill és Method ünnepet egy

nagy nemzeti aktussal kötötték egybe: megalkották a „Szent Cyrill és Method egyelet“, melynek célja, hogy az általa gyűjtött pénzből bolgár tankönyveket szerezzen be s azokat a macedóniai bolgár-iskolák használatára bocsássa.

Ennek az egyeletnek nem több és nem kevesebb a célja, mint egy nemzeti misszió a szintén Macedóniára aspiráló szerbekkel szemben, kik hasonló czélból megalkották a „Szveti Szava“ egyeseletet. A versengés tehát ezen a téren is kitért a két állam között. A bolgárok nagy lelkesedéssel fogadták az eszmét s osztály- és rangkülönbség nélkül ur és paraszt, kereskedő és iparos, mindenki tehetségéhez mérten áldozott a szent célra. Az aláírások egész nap tartottak. Az első aláíró maga Stambulov volt.

Szófiában nagy volt egész nap a vigság és mulatott utcákon és köztutereken s táncolták a macedóniai borát. Este a főgimnázium ifjusága fáklyás-menetet rendezett Stambulov tiszteletére. A kedves miniszterelnök lakása előtt ezek tolongtak s éltették „Géoszpodin Stambolu“ ot. A miniszterelnök megjelent az erkélyen, de a folytonos zsvivózástól alig bírt szóhoz jutni. Beszédében meghatottan mondott köszönetet az ifjuságnak, a melyé a jövő s a mely jövő a nemzet jövője is, mely iránt e jelenet után nem lehet többé kétséget táplálni. Beszédét Bulgária éltetésével fejezte be, mire újra felhangzottak ezer és ezer torokból a zsvivók és hurrák.

Ezután Szófia intelligenciája jelent meg a miniszterelnök lakása előtt s újra ismétlődtek a zajos és lelkesítő jelenetek. Egy tanár üdvözlő beszédére Stambulov röviden csak ennyit felelt:

„Amit az intelligencia vár tőlem, azt várom én Bulgária intelligenciájától, különösen önkéntől tanár urak, kik hivatva vannak a jövő nemzedék nevelésére. Ha a kormány, önök és az intelligencia karöltve fogják munkájukat végezni, akkor nemzetünk fényes jövőnek néz eléje. Éljen Bulgária és intelligenciája.“

Az ünnep benyult a késő éjszakába.

Európa láthatára különben derül. A békére való kilátások sokkal jobbak, mint ezelőtt voltak. Legalább erről biztosítja Európát Bötticher porosz miniszter Stralsundban mondott beszédében.

dárokkal nem bírtam megküzdni. Pedig csak tizenketten voltak. Tudj meg, vitéz gyerekek azok. A majsai pusztán támadtak meg minket s bandámból alig maradt élve hat ember. A többi elesett a zsandárok elleni harcban. Elhulltak a jó fiúk, csak engem kíméltek a hajszolók, mert élve akartak elfogni. Sikerült is nekik ám, a keserves rézesillagukat.

És társalog a két fogoly napokon, heteken, hónapokon át, egy tárgyat s az elmúlt jó időket számtalanszor előemlegetve.

Még az idő is lomhábban telik, mint máskor. Régen ülnek már ebben a penészes levegőjű czellában, várva a szabadító halált, melyet azért mégsem rettegnek, hiszen gyávák tulajdona a félelem. Azt sem sejtik, hogy mikor szólítják őket is, mint sokan másokat, a zöld asztal elé, hol olyan szigorúan ítélnék a szegény fogoly betyár élete fölött.

Tudják, hogy nincs kegyelem számukra, mert ők nagyon, de nagyon rosszak voltak ez életben s épen ezért még e földön kibékülnek egymással, a hol annyit, de olyan sokat vétettek a törvény és egymás ellen. Nem tesznek szemrehányást, a miért oly nagy ellensége volt egyik a másiknak.

Oh, a haldoklók nagyon jó emberek. Könnyen elfeledik a megbántásokat s még könnyebben megbocsátanak az ellenük vétőknek.

Hanem a szép holdvilágos estéken a mogorva örökhöz ezüst csengésű kettős dal emelkedik fel a föld alatti börtönökből:

Isten veled te szép
Déliabos róna
Közelget már felém
Az utolsó óra.

Nagy Tisza vízének
Lágyan szöngő hajja,
Tőled is elköszön
A vármegye rabja.

— A barna betyár és adjutánsa busla'odik — szólt egyet sohajtva a vártán álló őr, és egyhangu kopogása jelenti, hogy éber szemekkel őrködik a törvény foglyai fölött.

Elérkezett végre a számadás napja. A csengelei nádasok uralóit egyszerre állítják a szigorú bírók elé.

Ott áll négy fegyveres hajdu között a két fogoly és földre szegzett szemekkel hallgatja az ellenük felhozott iszonyu vádakat.

Épen Barna Pista bűneit sorolja fel egy haragos képű ur. Sok, nagyon temérdek bűne van a deliquensnek, s épen ezért kemény büntetést, például megtorlást kér a törvény nevében a közbiztonság és rend megrontójára.

Most meg Cseri Bandit, a barna betyárt vádolja.

— Ez is olyan bűnös, mint a másik — jegyzi meg az a mogorva uraság, de az igazság érdekében megjegyezni kéri, hogy Bandi, habár rabolt is, de embert nem ölt meg sajátkezűleg.

Tanuvalomások vannak erre. Hanem azért

mégis méltó a halálra, mert sötét mulat hagyott maga után.

Azután összehasonlításokat tesz a két vádlott élete között.

— Mig Bandinak oka volt rossz utra tévedni, mivel a homoki kasznár meggyilkolásával vádolta őt czimborája, addig Barna Pista önkéntesen állt be haramiának, pedig senki sem erőszakolta őt arra a lépésre.

Tehát mégsem árulta el a betyárokat, sem azzal az erőszakos tettükkel nem igyekezett magát menteni, a melylyel őt haramiává tették.

Ennél a gondolatnál Cseri Bandi egy köszönő pillantást vetett fogoly társára s egy pár könny-csepp futott végig halvány arca barázdáin.

— A mig Bandi került a gyilkolást, s folytatta emeltebb hangon az a mérges tekintetű ur — Barna Pista keresve kereste azt. És bár az előbbi közel nyolcz évig betyárkodott, mégsem volt olyan ellensége a törvénynek, mint ez utóbbi, a kit csak egy évig látott kegyetlenkedni a világ stb. stb.

Egy óra hosszat tart a vádbeszéd, ugyanannyit vesz igénybe a védők gyönyörű szónoklata. A vádló szigorú ítéletet, a védők a legenyhébb büntetést kéri a vádlottakra kiszabni.

Vajjon melyik hal meg a kettő közül? Vajjon melyiket mentik meg az életnek?

(Folytatása következik.)

Különlélek.

— **Kézdi-Vásárhely város képviselőtestülete** f. hó 29 én rendkívüli gyűlést tartott, melyen a Romániához csatolt Kecskés Zsiros erdőreznek kizárólag a román kormány részére leendő eladását egyhangulag elhatározta és a tanácsot annak keresztülvitelével megbizta.

— **Polgari iskola Kézdi-Vásárhelyt.** Városunk közönségének egy rég időtől fogva táplált ohaját teljesítette a vallás és közoktatásügyi miniszter. Elrendelte ugyanis, hogy Kézdi-Vásárhelyt egy állami polgári fiúiskola állítsák fel. Az iskola első osztálya jövő szeptember havában már megnyílik.

— **Időjárásunk.** Hosszu szárazság után végre megérkezett az áldás. Napok óta jótékony eső áztatja a teljesen kiszáradt földet, új reménységet öntve a már-már kétségbeesett gazdaközönség szívébe.

— **József főherczeg brassói szemleutjában** e hó 26-án az ottani állami közép tanpariskolát és kereskedelmi akadémiát látogatásával szerencsétlenné. A főherczeg kíséretében voltak Maurer Mihály Btassómegeye főispánja, Hild Gyula altábornagy, Say tabornok, Jekelfalussy ezredes, Brenner őrnagy, Dobieczy és Weber századosok. A főherczeg az intézet előtt Koós tanfelügyelővel és Orbán igazgatóval a tanári kar hódolattal fogadta, s miután a főispán Koós tanfelügyelőt és Orbán igazgatót bemutatva, utóbbi rövid beszéddel üdvözölte ő Fenségét, mire a főherczeg válaszul, kifejezte, hogy őrommel látogatja meg a közhasznú intézeteket. Ezután kezdetét vette a kettős intézet megtekintése. Az igazgató és Siklody szaktanár kalauzálása mellett először az ipari műhelyeket tekintették meg, hol a tanulók munkában lévén, a főherczeg meleg érdeklődéssel nézte meg a műhelyekben folyamatban volt különféle munkanemet, különösen érdeklődést tanúsított az esztergályozás és faragás iránt. Azután megtekintették az intézet nagy termében kiállított kész bútordarabokat, melyek a főherczeg és kísérete tetszésével találkoztak s a munkák pontos és izléses kivitele felett elismerésüknek adtak kifejezést. Ugyanezen tereben éppen a kereskedelmi akadémia tanulóinak írásbeli érettség vizsgálatáa lévén folyamatban a magyar nyelvből és irodalomból, a kitűzött tételt a főherczeg elolvasta s az egész tanulóknak dolgozatát áttekintette. Ezután igazgató felkérésére nevét az intézet emlékkönyvébe úgy a főherczeg, mint kísérete bejegyezte, mivel a szemle befejeztetvén, a főherczeg a látottak felett magas megelégedését nyilvánítván, a tanári karnak az igazgató által kifejezett hálás köszönete mellett tavozott az intézetből. József főherczeg e látogatás alatt majdnem egy fél óráig beszélgetett Koós Ferenc tanfelügyelővel, különösen sokat szóla a cigány literatúráról. Koós Ferencnek, a cigány tudósának be kellett vallania, hogy sok olyat tanult a cigányvilágból a főherczegtől, a mit eddig nem tudott. Érdeklőség gyanánt említik fel azt is, hogy a főherczeg a dalárdák közül kizárólag a magyar dalárdát hallgatta meg.

— **Színészet.** Csütörtökön meglehetősen szép számú közönség előtt „Viola” című énekes népsziművet adták elő színészeink. A czimszerepet Egry Kálmán játszta érzéssel, odaadással és — különösen a temetői jelenetben — nagy hatással. A közönség tapsokkal fejezte ki elismerését kitűnő játékáért. Különösen ki kell emelnünk még ifj. Miklósy Gyulát, ki Nyuzót, a tipikus főbírói alakította sikerülten. Deréki Antal elismerésre méltó igyekezettel felelt meg nehéz feladatának Peti cigány hálás szerepében. Szabó József (Cz. fira) egy pár szép dallal tapsokat aratott. Németh (Keniházi) most is csak arról győzött meg, hogy hadilában áll a jó izléssel s hogy az intelligens közönség izlését semmibe sem veszi. Kár, hogy szép tehetségét méltóbb módon érvényesíteni nem igyekszik. Dicséretet érdemelnek még: Liptay (Macskaházi), Aitner Ilka (Violáné), Csátar (Vándory), Szilágyi Etelka (Vilma), Keresztessi Amália (Tengeliné). A karének rossz volt.

— **Tűzoltóink mozgalma.** A rideg tél folyamán a parancsnokság a tagok szellemi képzettségének előmozdítására önképzőkört állított. Fájdalom, polgártársaink ezt se vették kellőképpen igénybe. Most megkezdte rendszeres gyakorlatait. Reméljük, hogy a nyár folyamán azok is sorakoznak tűzoltóinkhoz, kik eddig távollétükkel tündökölték.

— **A helybeli kereskedő-ifjak társulata** választmánya f. hó hó 26 án a kör helyiségében rendes gyűlést tartott, melynek főbb tárgyait a jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése, továbbá a pénztáros és könyvtáros jelentése, valamint a jövő hó 21-én

a Nagy Ferencz-féle ligetben megtartandó nyári multság rendezésének megbeszélése képezte. Öröme szolgált a választmány minden egyes tagjának a pénztáros jelentése, melyből kitűnt az, hogy az egylet vagyona a tages jóakaratu támogatása mellett mily szépen gyarapodik napról napra; ugyszintén a könyvtár is, mely Kelemen Elek ur szives adományából 5 drb díszkötésű munkával szaporodott.

— **Mennyit költünk füstre?** Hogy mekkora nálunk a dohányfogyasztás, mutatja Kézdi-zék példája, melynek lakossága mult évi május 12-től folyó évi május 12-éig, azaz egy év alatt, nem kevesebbet mint 106,057 frt 72 krt költött dohányra.

— **Halálozás.** Barátosi Deák Mihály 68 éves korában f. hó 28-án reggeli 8 órakor rövid szenvedés után elhalt. Béke poraira!

— **A kereskedelmi és iparkamara** folyó hó 27-én délután ülést tartott, a melyen kamarai titkárrá Torpényi Jánost választották meg. Tauszik kamarai elnök vezetése alatt küldöttség megy Baross Gáborhoz, hogy köszönetet mondjon a kamara létesítéséért.

— **Emberek pusztulása.** Tordából jelentik, hogy ott e hónap 25-dikén délután óriási felhőszakadás, jég hullás és vihar volt, a mely sok házat megrongált. A kiáradt patak a város határában számos házallatot elsodort és a vetésekben, szőlőkben óriási kárt okozott. Özveggy Fenyő Sándorné házát teljesen szétrombolta a víz s őt magát három gyermekével együtt végigsodorta az utcákon. Az öreg asszonyt súlyos sérülésekkel élve fogták ki, de kis fia és két leánya holtan került ki az áradatból. A kárvallottak javára gyűjtést indítottak a megyében.

— **Az „Első székely szövögyár”** részvénytársaság május 26-án d. e. tartotta újból alakulása alkalmából közgyűlést, melyen Potsa József főispán elnökölt. A felolvasott alapszabálytervezetet a gyűlés, lényegtelen módosítással, egész terjedelmében elfogadta s az igazgató-bizottságot megválasztotta. Gyűlés után közébd volt a Nagy-féle líbucz-utcai kethelyiségben, melyen a gyűlés tagjai csaknem teljes számban vettek részt. Ebéd után az igazgató-választmány tartott ülést.

— **Rossz hidak.** Aitorja előjárósága az állami utak mellett a határra mindenütt oly rossz átjáróhidakat készítettett, hogy azokon ember- és állat-élet veszélyeztetve van. Jó lenne, ha a t. előjáróság ez irányban is kiterjesztené nemes buzgalmát és nem girbe-görbe gyenge nyárfaikkal, hanem megfelelő jó anyagból készítené biztos hidakat. Addig is, míg e tekintetben a szolgabírósnál jelentést tennünk, kérjük az ügy kellő elintézését.

— **A kézdipolyáni tűz,** melyről mult számunkban megemlékeztünk, — mint levelezőnk írja — 1000—1020 frtnyi kárt okozott. Károsultak a következő gazdák: Páll József, Páll György és Csavár András. Ez utóbbi súlyos égési sebeket is szenvedett. Levelezőnk elismeréssel említi az oltás körül kifejtett buzgalmut. K. Solnay János g. k. esperest, Bocsi Dénes r. k. kántort, Kelemen József és Zonda János tűzoltókat. Az épületek biztosítva voltak. Az oltás a vízhány miatt nehezen ment. Ehhez járult még az is, hogy a férfiak nagy része az erdőn volt s csak mintegy 30 ember vehetett részt az oltásban.

— **A brassói magyar kaszinó küldöttsége** Bethlen András gróf miniszternél. A brassói magyar kaszinó ez évi közgyűlésén örökös tiszteletbeli elnökévé választotta Bethlen András gróf földmívelésügyi minisztert. A megválasztásról szóló díszoklevelet Lázár Gerő, a kaszinó igazgatója vezetése alatt hét tagu küldöttség nyújtotta át a miniszternek. A küldöttség vezetője meleg szavakban szólott Bethlen András gróf brassói főispánságáról és ennek emlékeül ajánlotta fel a remek művű, ezüsttel átszőtt, bársony burokba helyezett tokot, a melynek művészies kivitele Brassó iparát dicséri. A miniszter meghatóttan köszönte meg a kitüntetést, a melyet, ugymond, már azért is kiváló örömmel fogad, mert a díszes mű az ő szeretett Brassó városában készült. A kölcsönös barátság öregbítése végett a miniszter olajfestésű arczképet ajánlotta fel a kaszinóknak. A miniszter végül hosszasan társalgott a küldöttség tagjaival, kérdezősködve tőlük Brassómegeye ügyeiről, nevezetesen a helyiérdekű gőzvasut kiépítéséről, a szépitő-egylet tevékenységéről stb. Szívélyes kézszorítással bucsuzott a miniszter a küldöttségtől, a melynek tagjai voltak Verzár István, László Gerő nagykereskedők, Szentpéteri János tanár, Nagy Gyula erdőfelügyelő és Tompa Sándor.

— **A falusi járványok terjedésének megállítására** ezéjből mint értesülünk, rendeletet bocsátott ki e hó 11-én a belügyminiszterium. A rendelet abból az okoskodásból indul ki, hogy a járványos kóroknak falu helyen való terjedését a tapasztalat

szerint leginkább az okozhatja elő, hogy a lakószobák túl vannak zsúfolva és e mellett a szoba talapzata, illetőleg földje, valamint fala, hosszú időn át mindenféle tisztátalansággal, fertőző anyaggal s kivált ha hevenyragályos bajban szenvedő beteg is feküdt a szobában, akkor annak földje, fala és levegője annyira megtelik a kór csiraival, hogy az ott tartózkodás veszedelmes. Ennek a bajnak sőt bátran mondhatjuk, veszedelmének legőzölszerűbben azzal lehet elejét venni, ha a szoba falát gyakran kimeszelik, a földjét pedig időnként legalább is egy lábnnyira felassák s a felassott helyet máshonnan hozott tiszta földdel kitöltik. Járványos időben s oly házakban, a melyekben hevenyragályos betegek feküdtek, a falaknak levakartatása s ujra meszelgetése stb. kötelezőleg van előírva, de a minél nagyobb tisztaság máskor is ajánlatos, mert az említett intézkedések megtétele sok esetben elejét veheti valamely járvány elterjedésének. Tekintettel tehát az elmondottakra, valamint különösen azon körülményre, hogy a hatóság az 1876-ik évi XIV. t.c. 10. szakasza szerint mindazt, a mi a közegészségügyet előmozdithatja, kényszer utján is eszközölheti, a miniszterium utasítja a törvényhatóságokat, hogy a falusi lakosságot az említett veszedelmre figyelmeztessék, ezeknek az intézkedéseknek célszerűségéről meggyőzze, hogy az illetők maguk vállalkozzanak lakásuk legnagyobb mértékben való tisztántartására és a szoba földjének megcseserlésére. A menyiben pedig a lakosság ezt önként tenni vonakodnék és a törvényhatóság mindenek eszközöltetését akár a fenförgő viszonyok miatt, akár a községben uralgó járványragályos körök sikeresebb elfojtása céljából szakszervei véleménye alapján multhatatlanul szükségesnek tartaná: utasítja a miniszterium a törvényhatóságokat, hogy a hivatolt törvényt szakasz értelmében kényszer utján is rendelkezék és ez irányban tett intézkedéséről jelentést tegyen.

— **Edison legújabb találmányáról** a feltaláló a következőképen nyilatkozott: Ha találmányom teljesen elkészül, annak segélyével az énekes vagy énekesnő arczán mutatkozó legcsekélyebb változást, szemének minden pillantását s ruházatának színeit meg lehet látni a távolból. A kandalló mellett ülő néző e készüléken át minden egyes szereplő személy természetes mozdulatát figyelemmel kísérheti és pedig oly pontossággal, mint ha a távollevő előtte szereplne. Edison mosolyogva jegyezte meg, hogy találmányának a sportsmanek is örülhetnek, mert annak segélyével a távol végbemenő boxharcozokban éppen úgy győz nyörködhetnek, mintha a nézőtől szemlélnek a küzdőket.

Kölgazdaság.

A loéletés tizparancsolatja. Az Allg. Ztg. für Land- und Forstwirtschaft a lovak takarmányozása tekintetében a következő tiz szabályt közli:

1. Az első évben bőven kell adni takarmányt. A csikók ebben az esztendőben annyit gyarapodnak testsúlyban, mint a későbbi években együttvéve. Ha azouban a növesre szükséges táplálék nincs meg a takarmányban, akkor a lo fejlődése szenved. A mulasztást ebben az időben később soha nem lehet helyre hozni.

2. Etessünk gyakran és rendszeren, hogy emésztési zavaroknak elejét vegyük. A lo gyomra aránylag véve kicsiny. Egy közepszerű lo gyomrában nem sokkal több takarmányt fér, mint egy nagy kutya gyomrába. A csikókat különösen többször kell etetni.

3. Nemcsak akkor kell erősen etetni, mikor a lovak erős munkában vannak, hanem azt már jóval megelőzőleg is.

4. Ha a lónak erős és gyors munkát kell végeznie, akkor közvetlenül a munka előtt nem kell nagyon etetni. A lo ugyan az előbbeni nap takarmányával dolgozik, de nem a nappal elfogyasztottal. A reggel elfogyasztott takarmányt a trágyában találjuk, az esteli takarmányt a lo derekában, izmaiban. Adjuk azért is az erő-takarmányt kétharmad részben este a munka után a lónak. Azt akkor pihenése alatt jól meg fogja emészteni és asszimilálni. Hiányos az emésztés, ha a lovat az erő-takarmány elfogyasztása után mindjárt erős és gyors munkára fogjuk.

5. Minél gyorsabb munkát kell végeznie, annál koncentráltabb alakban kell adni a takarmányt.

6. Nemes hálás és kocifilonál legyen zab a fő-takarmány.

7. Lassu járásu lónak lehet előnyösen gyöknyvényeket s némi gyártási hulladékokat is adni.

8. Igen jónak bizonyult takarmány gyanánt mindenféle munkához a lólab, földi mogyoró, pogácsa, malátacsira és száritott sertörköly. A sok helyett kedvelt kukorica-etetést mostani magas ára mellett előnyösnek nem mondhatjuk. A nemes lovak etetésénél is helyettesíteni lehet részben a zabtakarmányt olcsóbb, másféle takarmánnyal.

